

Fritaksmetoden for personlige sparere

Tillegg til kapittel 4

Aksjonærforeningen, Oslo Børs og VPS anbefaler at myndigheter og finansnæringen legger forholdene til rette for en spareinnretning som gir personlige sparere muligheten til å nyttiggjøre seg fritaksmetoden uten å måtte opprette egne investeringsselskap.

**11. februar
2010**

Revidert skisse av KLAS

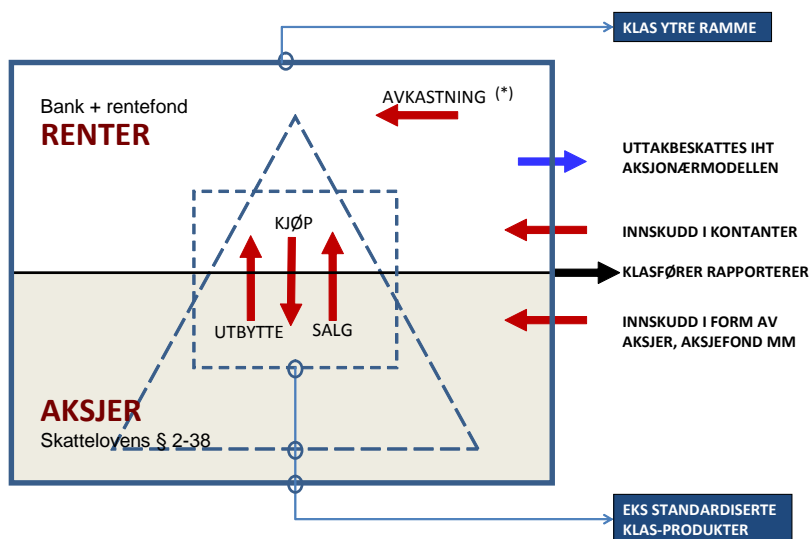
Vi har i rapporten **“Fritaksmetoden for personlige sparere”** datert 5. februar 2009 beskrevet KLAS (Konti for Langsiktig Aksjesparing) som én mulig modell for hvordan personlige sparere kan nyttiggjøre seg fritaksmetoden. Den bygger fullt ut på det eksisterende inntektsskattsystemet. Ettersom formålet er likebehandling av selskapsaksjonærer og personlige sparere, så har vi dessuten lagt stor vekt på at relevant infrastruktur og regelverk knyttet til aksjeselskaper så langt det er mulig, skal få tilsvarende anvendelse på den foreslåtte innretningen.

Siden rapporten ble overlevert Finansdepartementet 5. februar 2009 har skissen vært gjenstand for diskusjon med en rekke organisasjoner og aktører som vil bli berørt av et eventuelt gjennomslag for forslaget om å utvide fritaksmetoden. Samtlige har i det vesentligste gitt sin tilslutning til så vel den foreslåtte løsningen og dens gjennomførbarhet, som til de bakenforliggende argumenter. I tillegg har Forbrukerrådet uttalt seg positivt om en slik innretning og Skattedirektoratet har på uformell basis bidratt med synspunkter på hvorvidt den kan fungere ut fra deres behov for strømlinjeformet rapportering.

Dialogen har imidlertid avdekket enkelte svakheter. I dette tillegget til den nevnte rapporten, vil vi redegjøre for en revidert modell som i sin grunnidé er identisk med den som er beskrevet i rapporten, men som bedre tar hensyn til sparernes, KLAS-kontoførernes og myndighetenes interesser innenfor de rammer og premisser vi har redegjort for tidligere. EØS-forpliktelsene og ønsket om størst mulig grad av fleksibilitet, har vært de førende hensyn bak endringene.

1 Revidert overordnet skisse av KLAS

KLAS er en lukket innretning for hele eller deler av personlige spareres aksjesparing der det ikke stilles krav til minstekapital eller formalkrav knyttet til foretaksregister, regnskapsavleggelse, revisjonsplikt osv.

Innretningens “aksjedel” (ref pkt 1.2 nedenfor om kvalifiserte objekter) kan bestå av de samme kvalifiserte objekter som faller innenfor skattelovens § 2-38, mens dens “rentedel” (ref pkt 1.1) vil bestå av andeler i rentefond og eller en bankkonto. Spareren kan foreta innskudd i form av kontanter, som videre kan benyttes til å kjøpe kvalifiserte verdipapirer (f.eks. aksjefondsandeler eller børsnoterte aksjer). Fritaksmetoden vil komme til anvendelse på samme måte som for aksjeselskaper. Det innebærer at spareren ikke betaler skatt på aksjegevinst eller utbytte før beløpet tas ut av innretningen (KLAS).

* Avkastning på bankinnskudd og rentefond innrapporteres som skattepliktig inntekt

Spareren vil på denne måten ha mulighet til å reinvestere midlene ved å kjøpe nye verdipapirer, uten å betale skatt på gevinsten i denne omgang. Først når et spareoverskudd tas ut av KLAS vil dette bli beskattet iht. aksjonærmodellen.

Administrasjon og skatterapportering forestås av en kontofører (ref pkt 2, heretter kalt KLASfører), som typisk vil være sparerens bank eller fondsforvalter. Innenfor den ytre rammen som skattelovens § 2-38 gir, definerer etter dette reviderte forslaget en (normalt standardisert) avtale mellom sparerer og KLASfører hvilke kvalifiserte objekter som kan inngå i innretningen (illustrert ved prikkede figurer i illustrasjonen over).

KLAS er ikke et eget skattesubjekt. Et unikt identifikasjonsnummer muliggjør imidlertid en rasjonell (skattemessig) adskillelse fra sparerens eventuelle øvrige verdipapirnehav.

1.1 "Rentedelen"

Den opprinnelige skissen forutsetter at KLAS-innretningen i tillegg til en dedikert verdipapirkonto skal inneholde en dedikert bankkonto. Hensynet til parallellitet med de regler som gjelder for AS'er tilsier imidlertid at et rentefond må kunne fylle samme funksjon som en bank i denne henseende. Oppgjør for aksjer eller aksjefondsandeler må for eksempel således kunne investeres i rentefondsandeler uten at skatteplikt oppstår, så lenge rentefondsandelene forvaltes innenfor KLAS. Tilsvarende må solgte rentefondsandeler kunne reinvesteres i aksjer, aksjefond eller andre rentefond så lenge også disse forveltes innenfor innretningen. Rentefondenes avkastning vil rapporteres og beskatte på samme måte som ordinære renteinntekter. Like konkurransevilkår for alle potensielle KLASførere taler også for denne løsningen.

1.2 "Aksjedelen" - Flexibilitet mht kvalifiserte objekter

Skattelovens § 2-38 gir selskapsaksjonærer skattefritak for utbytter og gevinster, men ikke fradrag for tap ved realisasjon av eierandeler i en lang rekke innretninger. Arbeidsgruppen anbefalte i den opprinnelige skissen å begrense dette utvalget til eierandeler som var gjenstand for løpende kursfastsettelse. Begrunnelsen til at man på dette punkt valgte å fravike prinsippet om størst mulig likhet mellom de regler som gjelder for selskapsaksjonærer og for KLAS, lå først og fremst i hensynet til en rasjonell og kostnadseffektiv utnyttelse av eksisterende infrastruktur.

Vi har imidlertid kommet til at det ikke er hensiktsmessig å begrense aktuelle kvalifiserte objekter verken i lovgivning eller forskrifter. Skattelovens § 2-38 bør således også i en KLAS-sammenheng angi den ytre ramme for hvilke objekter ordningen omfatter. Derimot bør det være anledning for KLASfører og sparer å avtale en begrensning innenfor denne rammen. En legalbegrensning kan lett komme i konflikt med norske forpliktelser iht. EØS-avtalen. Det meste taler dessuten for at det er samspillet mellom sparerens behov og KLASførernes vilje, evne og forutsetninger for å dekke dem, som vil gi de beste, billigste og mest fleksible løsningene innenfor de muligheter loven og kapitalmarkedets infrastruktur til en hver tid åpner for.

Konsekvensen av dette standpunktet er at det bør overlates til sparer og KLASfører gjennom en avtale om KLAS-forvaltning, å definere hvilke kvalifiserte objekter (innenfor den ytre ramme) som kan inngå i tjenesten. Slik vil det raskt utvikles standardavtaler som på beste måte kombinerer sparerens behov mht omfang, enkelhet, fleksibilitet og pris med de ulike KLASførernes muligheter og forutsetninger, uten å komme i konflikt med EØS-forpliktelsene.

At personlige sparere ikke har anledning til å nyttiggjøre seg fritaksmetoden har dessverre skapt en uheldig arena for utvikling av kostbare og kompliserte spareprodukter viss målsetning har vært å tilby sparerne samme muligheter som selskapsaksjonærer. KLAS vil gi alle like muligheter og effektivt

overflødiggjøre en slik arena. Etter vår oppfatning vil KLAS være den beste garanti for at sparinger tilbys enkle, gode og billige aksjespareprodukter.

2 Potensielle KLASførere

Den typiske KLASfører vil være sparingens etablerte fondsforvalter- eller bankforbindelse, men ettersom KLAS vil være en selvstendig tjeneste, taler konkurransehensynet for at det legges til rette for at sparinger kan søke leverandører også utenfor denne kretsen.

Alle foretak som fyller de krav som må tilfredsstilles for å kunne utføre kontofører /investorfunksjonen i VPS (eller annen virksomhet med konsesjon iht. Lov om verdipapirregistre) bør i prinsippet ha anledning til å tilby KLASførertjenester til sine kunder. Ettersom disse kravene neppe strider mot gjeldende EØS-forpliktelser, antar vi at tilsvarende krav for KLASførere heller ikke vil gjøre det.

3 Potensielle KLAS-brukere

KLAS skal være en ordning som gir fritaksmetoden anvendelse for privatpersoner. De subjekter som kan benytte ordningen er således privatpersoner med alminnelig skatteplikt til Norge, men også privatpersoner som ikke anses bosatt i Norge, men som har begrenset skatteplikt til Norge i relasjon til nettopp bankinnskudd og investeringer i verdipapirer. Dette vil blant annet omfatte arbeidstakere i norske børsnoterte selskaper som verken er bosatt i Norge eller har alminnelig skatteplikt til Norge. KLAS vil dermed gjøre deltakelse i aksjer-for-ansatte-program enklere og rimeligere også for denne gruppen arbeidstakere.

4 Fradragsførte kostnader og sjablongmessig reversering.

Kostnader som er knyttet til skattefrie inntekter etter fritaksmetoden gir fradragsrett, med unntak av ervervs- og realisasjonskostnader. For aksjeselskaper er det imidlertid innført en sjablongmessig reversering av slike fradrag som utlikner denne fordelene.

Innenfor en elektronisk operert tjeneste vil individuelle fradragsposter være vanskelig å håndtere. En rasjonell løsning på denne problemstillingen vil være at de kostnader som gir fradragsrett for aksjeselskaper, ikke gir tilsvarende fradragsrett for KLAS. Uten fradragsrett for kostnader for KLAS faller imidlertid begrunnelsen for (sjablongmessig) reversering også bort, men den følge at beregning og innrapportering av 3 prosent av årets aksjeinntekt også faller bort for KLAS sin del.